

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Contvmelia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

CONTRITIO. CONTVMACIA. CONTVMELIA.

CONTRITIO.

1 **CONTRITIO** secundum magi-
strum in 4. sent. dist. 17. est dolor
voluntarie assumptus pro peccatis, cū
intentione confitendi, & satisfaciendi:
qui quidem dolor, si sit perfectus, dicitur
contritio: si imperfectus, vocatur
attritio, quæ attritio nunquam, secun-
dum Th. in 4. suprà, potest fieri cōtri-
tio: & debet esse de quolibet peccato,
de quo habetur memoria, de alijs ob-
litis sufficit generalis contritio, secun-
dum Tho. ibi, & Pet. de Pa.

2 **CONTRITIO** nis dolor tantus
debet esse, ut peccatū nobis displiceat
super omne obidibile, cū proposito vi-
tandi supra omne vitabile: secundum
Caic. ibi. ita quod maximū esse debet
neq; nimius esse potest, & debet pec-
cator ita esse dispositus, ut paratus sit
potius quodcūq; malū pati velle, quā
mortaliter peccare. Non tamen debet
ad pœnas particulares descendere, quia
hoc esset parare sibi laqueū tentatio-
nis: secundum Tho. suprà: & qui sic se
habet, est certus de sua contritione hu-
mana, non autē formata gratia diui-
na: secundum Ca. ibi.

3 **Q**UAMPRIMUM occurrit me-
moriz peccatum propriū mortale cō-
missum practicē sub ratione detesta-
bilis, vel delectabilis, tenetur homo
de eo dolere: secundum Petr. de Pal.
in 4. Caiet. autem ibi dicit, quod sem-
per tenetur peccator ad hoc, ut nun-
quam placeat sibi peccatum, quia præ-
ceptum negatiuum obligat semper,
sed quod actu conteratur, non obli-
gatur, nisi in casu, & periculo mortis
in susceptione, vel administratione sa-
cramentorum, & in quolibet actu, qui
requirit hominem sine peccato, & se-
mel in anno ex præcepto ecclesiæ, nō
autem quodcumque occurrit me-
moriz tenetur conteri, sicut nec con-
fiteri, nisi in proposito, nec die festo, si
non conteritur, peccat mortaliter cō-
tra præceptum de sanctificatione fe-
sti, nec hoc contra illud quod dictum
est, si occurrat practicē, ex Caiet. ibi, in
Summa.

CONTVMACIA.

1 **CONTVMACIA** quæ cōtra iudicis
obedientiam tendit, mortaliter
peccat, cuius signum, quia propter cō-
tumaciam potest excommunicari, se-
cundum Caiet. ibi.

2 **CONTVMACIA** triplex est, pri-
ma non veniendo ad iudicium, c. ex li-
teris. de dolo & contu. & hæc tribus
modis committitur. Primo, quando
peremptorie citatus venire cōtemnit.
Secundo, quando malitiose se occultat.
Tercio, quando latitat, vel impe-
dit ne citatio ad eum perveniat, ut in
capit. quoniam frequenter. ut lit. non
contestat. secunda est, quando citatus
ad iudicium venit quidem, sed non
vult iuri parere, vel ante finitā causæ
examinationem, contumaciter rece-
dit, c. certum. ii. quæstio tertia. Ter-
tia, quando manifesta offensa existen-
te, ad iussionem iudicis, non vult se
emendare. capitul. ex parte de verb. si-
gnification. Multis etiam alijs modis
committitur cōtumacia vera, vel prę-
sumpta, de quib; vide Tab. ibi, in prin-
cipio.

3 **EXCOMMUNICATVS** ob contu-
maciam, non debet absolui antequam
satisfaciat de expensis, & caueat de si-
stendo in iudicio. Secus quando non
est verè contumax, sed præsumptivè,
& petit absolui. in cap. venerabilis. de
senten. excommu. Præsens, & respon-
dere nolens, dicitur contumax: secun-
dum Felin. in c. consultationib. de of-
fic. de leg. col. 2.

CONTVMELIA.

1 **CONTVMELIA**, secundū Th.
secunda secundæ. quæst. 72. ar. 1.
videtur importare dehonorationem
alicuius, siue per verba, siue per facta,
siue per quicquid habet vim significā-
di. Differt autem à conuitio, quia per
conuitium repræsentatur, per verba
contumeliosa defectus pœnæ, siue cul-
pæ generaliter, sed per contumeliam,
tantū defectus culpæ, ut cūm dicitur
alicui, leno, vel meretrice, & huius-
modi. Cūm verò repræsentatur defe-
ctus minorationis, vel indigentiz, &
etiam deroget eius honori, dicitur im-
proprium, ut dicendo: Ego te de fa-
me e-

ne eripui, &c. Et possunt hæc fieri in facie eius personaliter audientis, vel videntis, & literis, seu libello, vt ad ipsum deueniant, possunt etiam fieri in absentia, verbis, vel signis, vt ad eius notitiam deueniant, sicut esset detur, pate hostium, pingere cornua, & huiusmodi, vt illius honorem minuant.

² CONTUMELIA, & conuitium, sumpta formaliter, sunt peccata mortalia, quia quantum in se est, lædunt bonum honoris proximi, & hoc est, quando ex intentione dehonoriandi fiunt, nisi ex imperfectione actus, vel in primo motu, vel pro re minima, quia sic veniale peccatum esset. Si vero non adsit intentio dehonoriandi, tunc non est mortale, quia non est formaliter contumelia, sed materialiter, nisi quando ex hoc notabilis dehonoriatio proximi sequeretur. Debit enim proferens contumeliam quid posset ex hoc prouenire, aduertere. Caie. ibi.

³ Quid fecit contumeliam, vel conuitium alteri: secundum Nicol. de Ly. tenetur per se, vel interpositam personam, dicere iniuriato culpam suam, vel saltem æquipollentia signa ostendere, nisi constet iniuriatum remisisse ei, nisi sit prælatus, vel paterfamilias, qui in corrigendo excesserint modum, vt domin. Aug. in regula. Si tamen hoc fecerunt correctionis gratia, & non liuore vindictæ. Et secundum Vmb. debet citò satisfieri, sicut in restitutione. Hoc tamen intellige, quando contumelia est publica, secus quando esset secreta, quò ad iniuriatum.

⁴ SYSTEMARE contumelias, quò ad præparationem animi, semper bonum est, & ad hoc tenemur: secundum Thom. supra, non tamen quando cedunt in malum animæ interrogantis, quia ob hoc fit audaciior, vel quando ex sufferentia profectus aliorum impeditur: secundum Gre. homel. 9. super Ezech. infra, Vindicatio, per totum. Corrigenes in dicendo contumelias, debent esse discreti, quia ex

indiscretionem, possent mortaliter peccare.

CORRECTIO.

¹ CORRECTIO, qua subditi à suis superioribus debent corrigi, siue per punitionem in facto, siue per correctionem in verbo, si omittatur ab ipsis superioribus, siue prælatis ecclesiasticis, quando, sicut, & vbi oportet, proculdubio mortale peccatum est, nisi propter imperfectionem actus, quia præceptum de hac correctione, est de actu iustitiæ necessariæ ad bonum, præcipue publicum. In casibus autem singularibus non facile potest regula assignari, quia quandoque propter aliquod bonum reipublice prætermittitur, & propter aliquam aliam causam rationabilem incidentem, ideo in administrante huiusmodi iustitiam, & correctionem, necessaria est magna prudentia, & bona conscientia, quam spiritus sanctus dirigit.

² CORRECTIONIS fraternæ præceptum, cum sit affirmatiuum, non semper obligat, sed quando est articulus necessitatis, sicut dare eleemosynam: ideo quando aliquis est in mortali, & credis te ei posset prodesse, probabiliter ipsum corrigendo, & non vis corrigere, mortaliter peccas, sicut si morientem fame, potens non pascis. Si autem ex sola negligentia, vel quia non speras correctionem, vel quia times ne peior fiat hoc omittis, non peccas mortaliter, nisi tanta esset negligentia, & proximi necessitas, quod ratione notabilis damni proximalis, & magnæ negligentie, esset mortale, ac si ex intentione fecisses. Contra enim proximi charitatem esset.

³ Si quis dimittat correctionem fraternam de peccato mortali, quando tenetur facere, vel propter timorem damni temporalis, vel infamiæ, vel pænæ corporalis, peccat mortaliter, quia salutem animæ postponit his, quod est contra charitatem: secundum Thomam, vbi supra. & Richard. in 4 sentent. distinctio. 19. Si autem differt correctionem: quia expectat tempus magis congruum, prudenter facit,